

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

35 Non vinolentus præsul, sed sobrius esto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

revoavit errantem, & 7. a ¶ In principio generis hu-
mani ignorabatur ebrietas: primus Noë vineam planta-
vit: dedit naturam, sed ignoravit potentiam. Itaque
vinum nec suo pepercit auctori. & 7. ¶ Sed illius ebrietas
nobis suadet sobrietatem. Semel enim inebriatus est
Noë. Vbi enim malum ebrietatis agnovit, jumentum b
suum ad remedium temperavit: non effudit ad vitium.
¶ Manebat, antequam vinum inveniretur, omnibus in-
conculsa libertas: nemo sciebat à consorte natura suæ
obsequia servitutis exigere. Non esset hodie servitus, si
ebrietas non fuisset. Obrepserat, quidem jam fraternæ
prelacionis invidia, manebat tamen adhuc paternæ piete-
tis reverentia. Laxa pietas est, dum ridetur ebrietas. Non
illis itaque solis nocent vina, quos tentant, sed & illis am-
plius, quorum oculis temulenta ebriorum membra nudantur.
¶ Legimus e etiam, quod patrem Lothi inebria-
verint filii in monte, ad quem timentes incendium Sodo-
mitarum confugerant, & habitabant in spelunca. & 7. d
¶ Fuit itaque ebrietas origo incesti, pessimæ regenera-
tionis partus deterior. ¶ At non Abraham vina in suo
convivio ministrabat: sed immolabat vitulum: buty-
rum, & lac, etiam Angelis hospitibus exhibebat. Cœli
dominum, mundi agnoscebat auctorem. Vinum ergo
exhibere non poterat. Sed recte illic deerat materia
peccati, ubi erat remissio peccatorum. Denique annun-
ciavit cum Ioannes e, non manducans panem, neque bibens vi-
num. Qui enim Christum annuntiat, ab omni vitiorum
incentivo prorsus se debet alienare.

C. IX. ¶ Triginta diebus à communione absti-
neat clericus, quem ebrius fuisse
confiteritur.

Item ex concilio Agathensi, cap. 41.

Ante f omnia clericis vitetur ebrietas, quæ omnium
vitiatorum fomes, ac nutrix est. Itaque eum, quem e-
brius fuisse confiteritur, (ut ordo patitur) aut triginta die-
rum spatio à communione statim submovendum, aut
corporali subdendum supplicio.

DISTINCTIO XXXVI.

Oportet etiam ordinandum esse prudentem. Quod
contra eos notandum, qui sub nomine simplicitatis ex-
citant stultitiam sacerdotum. Prudentem g au-
tem Episcopum oportet intelligi non solum literarum peritia, ve-
rum etiam secularium negotiorum disputatione h.

C. I. ¶ Illiterati, & corpore vitiatos non pro-
moveantur ad clerum.

Unde in epistola Gelasii Papæ ad Episcopos per
Luzaniam, cap. 18. & 19.

Il literatos i, aut aliqua parte corporis vitiatos, vel i
imminutos nullus presumat ad clericatus ordinem.
promoveres quia literis carens sacris non potest esse a-
ptus officii: & vitiosum nihil Deo proferri offerri lega-
lia k præcepta sanxerunt. ¶ Similiter l qui seipfos ab-
scindunt.

i ¶ Vitiatos, vel.] Ita dicitur vocari a plerisque vetustis
exemplaribus Gratiani, & originali, cujus expressio est potius sen-
tentia, quam verba verba.

C. II. ¶ Ad summum sacerdotium non asseret,
qui divinis stipendiis, vel disciplinis non
est eruditus.

Item Zozimus Papa epist. ad Isechianum Episco-
pum Salonitanum.

Qui m ecclesiasticis disciplinis per ordinem non
est imbutus, & temporum approbatione divinis

a Ibid. c. 1. b Inventum.] vera lectio. c Gen. 19.
d Gen. 11. e Matth. 11. f Bure. l. 1. c. 11. l. 1. p. 13. cap. 79.
g Glorinar. i. Tim. 3. h ad dispensatione. i Bure. l. 2.
c. 1. l. 1. p. 6. c. 37. & 75. Pann. l. 3. c. 46. k Levit. 22. l Ibid.
c. 19. m 7. dist. 19. c. 1. An. l. 6. l. 1. p. 5. c. 102.

stipendiis eruditus, nequaquam ad summum ecclesie
sacerdotium aspirare presumat; & non solum in eo ambi-
tio inefficax habeatur, verum etiam ordinatiores ejus ca-
reant eo ordine, quem sine ordine contra præcepta pa-
trum crediderant presumendum.

Ece quod sacrum literarum oportet Episcopum habere pari-
tiam: unde in veteri Testamento a inter cetera ornamenta pon-
tificis rationale forebat in pectore, in quo scribentur manifestatio,
& veritas: quia in pectore pontificis manifesta debet esse cognitio
veritatis. ¶ Hinc etiam volles b, quibus arca portabatur, ju-
giter amulsi erant inscribi, ut cum arca esset portanda, nulla fieret
mora de intrantibus vestibus: quia prædicatores, per quos Ec-
clesia circumfertur, sacri literis semper debent insillere, ne tunc
quarant disere, cum ex officio alios debeant docere. ¶ Hinc etiam
David c prius ex gratia Spiritus sancti donum scientie pen-
cepit, & postea administrationis regni assuetus est. ¶ Sal-
mon d quoque non divitiis, non longa tempora hujus vite, sed sa-
pientiam à Deo petiit, & imperavit. ¶ Hinc etiam Dominus
prius panis sua in ore prophete, & postea constituit eum sup-
per gentes, & regna, dicit ad Hieremiam e, [Ecce dedi verba
mea in ore tuo, ecce constituti te hodie super gentes, & super regna.]
¶ Hinc etiam Malachias f ait, [Latia sacerdotum, coedient scien-
tiam, & legem requirunt de ore tuo, quia Angelus Domini exer-
cituum est.] ¶ Hinc etiam salvator g noster prius in medi-
dolorum sedis, audient illos & interrogans, & postea prædicari
cepit, quia prius quisque discere, & postea prædicandi essentia i-
suppare debet. ¶ Hinc etiam Salomon prius h ait [tempus
tacendi] & postea i [tempus loquendi] quia veritas prius
tacendo discitur, & postea loquendo prædicatur. ¶ Hinc idem
Dominus ait k [Qui audit, dicat, veni.] ¶ Hinc etiam prius
Apostolus docuit, deinde eos ad prædicandum misit, dicens l. [Estote
ergo prudentes, sicut serpentes, & simplices sicut colu-
mbe.] Sic etiam post resurrectionem prius illis sensum aperuit,
& scripturas explanavit, & postea dicit in eis, [Euntes in mun-
dum universum, &c.] Unde, cum n de quinque panibus
quinque millia hominum vellet reficere, prius panes accipiens, fre-
git, & postea discipulis dedit, & per eos demum turbi apposuit:
quia sacramenta legis, & prophetarum prius disserendo exposuit, &
postea eorum scientiam discipulis dedit, & per eos tandem illam
alidelibus dispensavit. ¶ Hinc & Petrus, eadem rectoribus ecclesie
scriberet, ait o: [Parati esse debetis reddere rationem om-
ni potestati vos satisfacionem de eadem fide & spe, quæ in
vobis est.] ¶ Hinc etiam Paulus p scribens ad Timotheum
ait [Attende lectioni, exhortationi, & doctrinæ.] ¶ Ex
quibus omnibus liquet colligi, quod non sufficit prælati bona
conversatio, & morum honestas, nisi addatur scientia doctrina.
¶ Unde sacerdotes q ingressuri tabernaculum, prius lavabantur
in libro aeneo, quod fecerat Moyses ex sterculis mulierum. ¶ Hinc
etiam in Cantico canticorum r oculi, per quos prælati ecclesie
intelliguntur, assimilantur columbis, quæ resident iuxta fluentia
plurissima.

C. III. ¶ Sacerdoti est legi scientiam habere, non
belli, sed orationibus vacare.

Hinc etiam Hieronymus i in Levit.

Si quis vult pontifex non tam vocabulo esse quam
merito, imitetur Moysen, imitetur Aaron. Quid enim
dicitur i de eis k quod non discedunt de taberna-
culo Domini. Erat ergo Moyses indefinenter in taberna-
culo Domini. Quod autem opus ejus erat? ut aut à Deo
aliquid disceret, aut ipse populum doceret. Hæc duo sunt

a Exod. 27. ex interpret. lex. b Exod. 11. c 2. Regum 1.
d 3. Regum 3. 1. Paralip. 1. e Hierem. 1. f Malach. 2.
g Luca 2. h Eccles. 3. i Eccles. 1. 3. k Apoc. 22.
l Matth. 10. m Marc. 16. n Matth. 14. o 1. Petri 2.
p 1. Timoth. cap. 4. q Exod. 38. r Cant. 5.
s Levit. 8.

